

Chodím po svete s otvorenými očami

foto: Matej Kukučka

Nenakrúcam kontroverzné filmy, hovorí režisér Ulrich Seidl. Dnes si na Art Film Feste preberie Zlatú kameru. Je to vraj skôr tak, že zobrazuje témy, ktoré sú mnohým nepríjemné, a tak vyvolávajú kontroverzie.

Kedysi ste nakrúcali najmä dokumentárne filmy. Čo sa zmenilo, že teraz sa viac venujete hranej tvorbe?

Aj vo filmoch, ktoré som nakrúcal kedysi, som prekračoval hranicu medzi dokumentárnym a hránym filmom. Najdôležitejšie však pre mňa je, aby som mohol nakrúcať slobodne. **Hraný film vám poskytuje viac slobody?**

Určite. V dokumentárnom filme totiž nemožno vždy vyrozprávať celý príbeh. Nemôžete v ňom napríklad nechať ľudí zomrieť. Moje hrané filmy sú však silno naviazané na realitu. **Vždy vychádzajú zo skutočnosti.**

Stieranie hranice medzi dokumentárnym a hránym filmom sa vám teda asi páči.

Samozrejme, že je dobré, keď neexistujú rigidné pravidlá, pre aké mi ešte pred dvadsiatimi rokmi prikázali na Viedenskej akadémii prerobiť môj prvý film. Už vtedy som totiž prekra-

čoval hranice, ako to dnes filmári robia celkom prirodzene. Ale pre film je predsa najdôležitejšie, aby bolo dianie na plátne dôveryhodné. A vtedy hranice medzi žánrami nehrajú rolu. **Ako hľadáte témy, ktoré chcete zobrazit'?**

Chodím po svete s otvorenými očami.

Kedy vás téma osloví?

To je veľmi rozdielne. Témy nachádzam, keď sa stretávam s ľuďmi alebo keď niečo zažijem. A ešte existujú také, ktoré sú prosto prítomné. Ako napríklad téma filmu Raj: Láska. Sexturizmus je pre mňa témou, ktorú nemusím hľadať. Navyše sa cez ňu dá zobrazit' aj globalizácia, vzťah medzi rozvojovými a bohatými krajinami. A niekedy sa téma vynorí aj pri nakrúcaní iného filmu. Napríklad keď som pracoval na snímke Ježiš, ty vieš, našiel som tému na film Raj: Viera. **Rajská trilógia mala byť povôdne jeden film, prečo sú napokon tri?**

Pretože som nakrútil priveľa materiálu.

Iba ste ho nechceli zahodiť?

Vždy sa snažím nájsť čo najlepšie umelecké stvámenie témy, pri ktorom využijem materiál, ktorý mám. Aj v prípade „rajskej trilógie“ som pôvodne nakrútil jeden dlhý film, ako to bolo naplánované. Mal šesť hodín a obsahoval paralelné príbehy troch

žien. Tých šesť hodín by nebolo najhorších, lenže všetky tri príbehy niesli také silné scény, že by som divákov unavil. A navyše sa navzájom neobhacovali, ale oslabovali. Tak som ich rozdelil.

Mnohí umelci chcú cez tvorbu preniknúť bližšie k ľudskej podstate. Je to aj váš prípad?

Už sa ma raz ktosi pýtal, prečo nakrúcam filmy. Odpovedal som vtedy siedmimi vetami a už ich neviem presne zopakovať. Ale isto medzi nimi bolo aj to, že sa chcem priblížiť človeku. Nakrúcam však aj preto, aby som bojoval so životom alebo napríklad prekonal strach.

Chcete odhalit' skôr bizarné alebo všedné ľudské stránky?

Myslím si, že najdôležitejšie je, aby som mal čo rozprávať. Niečo, čo prehovára ku všetkým. V mnohých mužských postavách, ktoré sa objavujú v mojich filmoch, dokonca nachádzam sám seba.

Dozvedáte sa teda pri filmovaní najviac práve sám o sebe?

Nie. Ale ak je človek k sebe naozaj úprimný, nájde sa aj vo veciach, ktoré sú veľmi zriedkavé. A to je to, čo ma zaujíma. Objavujem sa aj v postavách „rajskej trilógie“, ktorá je o ženách a ich snahe naplnit' si túžby. Hoci sú to ženské postavy, musím sa do nich vedieť vcítiť. **Juraj Fellegi**

Vráti sa Art Film Fest do Trenčianskych Teplíc?

Otázka, ktorá azda najčastejšie rezonovala počas uplynulých šiestich dní. Dokonca Juraj Kušnierik vo svojom príspevku na internetovej stránke týždňa to priklincoval titulkovým imperatívom.

Odpoveď je jednoduchá, i o poznanie zložitejšia. Art Film Fest neodchádza, a ani neplánuje ukončiť svoju históriu spojenú s príjemným a nezameniteľným prostredím Trenčianskych Teplíc. Pravdou však je, že začiatok tretej dekády existencie najstaršieho a najdiváckejšieho filmového festivalu na Slovensku obrátil zaužívaný pomer participácie.

Chcem ale zdôrazniť, že túto zmenu nezapríčiniła zmena v koncepcii či uvažovaní organizátorov Art Film Festu. Do komplikovanej hry zvanej medzinárodný filmový festival vstúpili tri podstatné skutočnosti.

Zrekonštruovaný, a nielen na trenčianske pomery exkluzívne pôsobiaci Hotel Elizabeth, kino ODA s najväčšou diváckou kapacitou a absentujúci kinostan. Prvé dva fakty sa celkom integrálne začlenili do festivalovej mozaiky, pretože predstavitelia hotela i mesta Trenčín našli spoločnú reč k úspešnej realizácii. Obľúbený kinostan tenoraz chýbal nielen Trenčianskotepličanom, ale aj početnej festivalovej komunite.

Ak to niekoho mrzí najviac, tak potom organizátorov festivalu. Ale v tomto máme čisté svedomie. Po období, na ktoré sa veľmi ľahko navyklo a zdalo sa byť bezproblémové, sa teraz v plnej nahote obnažilo, že nie je trvalo udržateľné, aby celú festivalovú infraštruktúru priviezli a zafinancovali len samotní organizátori.

Najbližší Art Film Fest sa bude konať v poslednej júnovej dekáde 2014 v oboch festivalových mestách. V akom vzájomnom usporiadaní však neurčí len organizátor festivalu.

Peter Nágel
riaditeľ Art Film Festu

3 OTÁZKY PRE...

Romana Fábiana

Nový slovenský dokument Banický chlebiček kladie cez príbehy obyvateľov dediny Rakovnica otázku, akú budúcnosť majú ľudia, ktorí žiadnu nevidia. Jeho režisér hovorí, že veľa nádeje pri nakrúcaní nenašiel.

Včera ste na Art Film Feste odpremiérovali váš nový film, prečo ste sa pustili do nakrúcania?

Išiel som jedno leto do Rožňavy nakrúcať magisterský film a všimol som si, že azda všetci, nech sú v akomkoľvek veku, hovoria, ako dobre sa im žilo pred rokom 1989. Zaujalo ma, že to isté hovorí aj 80- aj 17-ročný človek. Podľa mňa je problém, ak aj mladí ľudia, ktorí sa majú práve zaradiť do spoločnosti, preberajú bez akejkoľvek analýzy názory rodičov. Tým sa, popravde, kedysi žilo lepšie. Mám však pocit, že tak uvažuje väčšina Slovákov.

Nakrúcali ste teda v prostredí, ktoré akosi zhmotňuje pocity spoločnosti?

Myslím si, že áno. Keď som nedávno nakrúcal sériu televíznych dokumentov, zistil som, že ľudia všade na Slovensku uvažujú rovnako. Okrem skupinky intelektuálov, ktorí sedia niekde za okienkom vo väčšom meste. Mnohí žijú v pocite, že všetko je zlé a jediným východiskom je odchod. Tí, čo zostávajú, majú potom pocit, že i tak nemá zmysel nič robiť. **Neobjavili ste pri nakrúcaní Banického chlebička nijakú nádej?**

Našiel som takmer výhradne ľudí, ktorí na niečo čakajú. Iba jeden chlapec a jedno dievča uvažovali inak. Ale aj to dievča, hoci je otvorené aj motivované, keďže chce zároveň zostať doma a pomáhať rodičom, si nevie predstaviť, čo tam bude robiť. Motívom Banického chlebička je tak aj to, ako sú ľudia zranení s domácim prostredím a ako odchádzať znamená strácať domov aj rodinu. (11)

BB osobne aj na plátne. Vždy výnimočná

Svetovú slovenskú herečku Barboru Bobulovu môžu dnes návštevníci Art Film Festu spoznať osobne aj na plátne. Mimoriadne úspešná Slovenka, ktorá už takmer dve desaťročia žije v Taliansku, patrí momentálne medzi najvýraznejšie európske herečky.

Dnes o 16. h si osobne prevezme ocenenie Hercova misia a vo Festivalovom parku v Trenčianskych Tepliciach pripevní tabuľku so svojim menom.

A jej herecký talent môžu diváci spoznať dnes o 18.30 h v Kine Praheň v oceňovanom filme Život na hrane talianskeho režiséra Ivana De Mattea.

Štyridsiatnik Gulio si žije zdaniľovo spokojný život: má rodinu, dom, auto, prácu. A krásnu manželku Elenu, ktorú miluje a klame zároveň.

Neľahké rozpoloženie podvádzanej ženy bravúrne stvárnila Barbora Bobulova.

„Z môjho pohľadu je nesmierne ťažké zahrať skrytú nevraživosť, podráždenosť, dôveryhodné rozhodnutie, či zostať alebo nie s neverným mužom len kvôli deťom. Sú to všetko veľmi citlivé emócie, ktoré nezávladne ukázať na plátne každá herečka. Pretože keď čo i len na chvíľu stratí uveriteľnosť, jej celá postava padne. A Barbora Bobulova zvládla každú sekundu svojej úlohy. Uchopila a predstavila postavu Eleny uveriteľne a v tomto je jej výkon naozaj výnimočný,“ povedal Peter Hledík, viceprezident Art Film Festu a riaditeľ Hercovej misie a Zlatej kamery.

Režisér snímky sa vyjadril, že chcel nakrútiť tento príbeh, pretože ide o príbeh mnohých ľudí – v skutoč-

nosti možno až príliš mnohých. „Je o ľuďoch, ktorí chcú žiť jednoduchý a dôstojný život, ale nevedia, ako to vybalansovať. Svojím spôsobom sme všetci povrazolezci. A niekedy stačí prudší poryv vetra a nastane prázdnota,“ povedal De Matteo.

„Vďaka celému radu udalostí, v čase tragických aj v čase ironických situácií, je Život na hrane film, ktorý detailne opisuje, čo sa môže stať páru, ktorý sa „odváži“ oddeliť v tejto dobe a v tomto veku a ktorý sa ocitne na krehkej čiare medzi bohatstvom a chudobou,“ napísal o snímke portál Cineuropa.

„Taký jednoduchý a taký perfektný,“ napísal zas o filme blog iloveitalianmovies. „Film je taký realistický a taký pravdivý, že som ako divák chcel postavy potrestať aj im odpustiť ich konanie,“ dodal. (12)

FILMOVÉ TIPY NA DNES

O ovečke, ktorá chcela lietať
10.45 h ODA, Trenčín

O romantiku v taiwanskej komédii sa postarajú dvaja hrdinovia, ktorí sú „divní“ aj na miestne pomery a z ich netypického postoja k životu vyplynú mnohé čarovné situácie. On, nevediac zabudnúť na svoju bývalú lásku, sa presťahuje do blízkosti školy, kde jeho expriateľka študuje, a nakoniec nájde niekoho iného – ju, ktorá kreslí ovečky a počíta lietadlá.

Pre gram kokainu
16.15 h ODA, Trenčín

Príbeh neobľomného ťaženia protidrogovej jednotky proti vplyvnému zoskupeniu výrobcov a predajcov drog. K zasadeniu víťazného úderu má prispieť odchytený vlastník kokainovej továrne. Pod hrozbou trestu smrti pomôže zosnovávať policii odvážny plán na dolapenie zvyšných členov drogového kartelu.

Čím vás oslovil tohtoročný festival?

Barmak Akram

režisér filmu

Wajma: Afganský ľubostný príbeh

Som šťastný, že som na Art Film Feste mohol uviesť svoj film, pretože patrí práve na takýto typ festivalu. Páči sa mi jeho priateľská, útulná a ľudská atmosféra. A výber filmov? Ten je nesmieme kvalitný! Ved' na jednom mieste môžem vidieť všetky víťazné filmy z najväčších zahraničných festivalov.

Čtibor Bachratý

fotograf

Je mi ľúto, že festival sa tento rok koná v skrátenej podobe. Pretože máme menej tých skvelých artfilmových dní. Ľudia sú tu úžasní, filmy sú tu úžasné. Najviac ma zaujal pán Herz, fantastický človek, režisér. Vďaka nemu sa mi vrátili do mysle krásne zážitky z jeho filmov, ktoré som videl v Kine Moskva, teraz som Metre,

keď som bol v Trenčíne maturantom. A toto človek zažije jedine a výhradne na festivale.

Ľubica Orechovská

produkčná spoločnosť PubRes

Art Film Fest navštevujem každoročne, ale až teraz som mala šancu spoznať Trenčín, krásne a príjemné mesto. Na festival si chodím odýchnuť, stretnúť príjemných ľudí a v neposlednom rade aj pracovať. Veľkú radosť mi spôsobilo aj plné námestie divákov na premieta-niach Bažant Kinematografu počas prvých tropických nocí.

Michal Hvorecký

spisovateľ

Keďže som sa festivalu tento rok zúčastnil aj s malým synom, stihol som menej filmov, ako po minulých rokoch, ale veľmi ma zasiahol film Wajma: Afganský ľubostný príbeh.

Odkedy som navštívil Afganistan, mám k nemu sentimentálno-angažovaný vzťah a vážim si, že sa takýto film dostal k slovenským divákovi.

Martina Hudečková

herečka a partnerka Juraja Herza

Na Art Film Feste som po prvýkrát. Páčia sa mi frekvencie premietaní, priestory, v ktorých sa premieta – na jednej strane staré kiná so svojou atmosférou, na strane druhej moderné sály. Veľmi ma nadchla jedna vec, ktorá je pre festivaly podstatná, a ktorá už napríklad z festivalu v Karlových Varoch vymizla, a to sú húfy mladých ľudí. Očarili ma všetci tí batôžkári, ako úzkostlivo čakali pred kinami, či sa dostanú na filmy. Zo snímok, ktoré sme videli, u nás vyhrali Budúcnosť a Únos.

Otto Reiter

Viennale

Chodím sem už dvadsať rokov, ale až tento rok som po prvýkrát spoznal Trenčín, čomu som veľmi rád. Videl som takmer všetky filmy v súťaži aj ostatných sekciách a musím povedať, že Peter Nágel zase urobil skvelú robotu. Už nemusím ani chodiť do Cannes, Berlína či Benátok, pretože na Art Film Feste môžem vidieť všetky tie najlepšie filmy zo svetových festivalov. Veľkou radosťou a ctou mi bolo spoznať pána režiséra Juraj Herza, výborne sme sa pohovárali. Som rád, že na festival prišiel môj starý priateľ Ulrich Seidl, uvádza sa tu jeho „rajská trilógia“ a tento festival je pre to ten správny. Pretože je tiež rajský.

Karolína Chomisteková

Miss Slovensko 2013

Posledných šesť dní som si skutočne naplno užila. O Art Film Feste som počula veľa dobrého, ale bol ešte oveľa zaujímavejší a veselší, ako som si myslela. Atmosférou a ľuďmi, ktorí majú spoločnú lásku k filmu a vedia o nich zaujímavo rozprávať. Aj ja som sice zažila situáciu, že som sa do kina nedostala, ale to asi k festivalu s kvalitnými filmami patrí. Nakoniec, mohla som si ho pozrieť na druhý deň. Ďakujem za pozvanie a dúfam, že sa o rok vrátim opäť. (kiz)

Fat Shaker

18. h Cinemax 2, Trenčín

Miestami až surreálny príbeh otca a syna je vystavaný z pôsobivých, silných a občas zdanlivo absurdných obrazov. V jednom z výpovedných plánov kritizuje patriarchálny systém v Iráne a situáciu na iránskom vidieku, ale v prvom rade ide o vizuálny sled významov a situácií, ktoré sa elegantne skladajú do reťazcov.

Dobehni svoj sen

18.45 h ODA, Trenčín

To, že sny sa vedia plniť v každom veku, dokazuje tento čínsky film na úsmevnom príbehu partie dôchodcov, ktorí nacvičujú číslo na vystúpenie v televíznej súťaži. Keď im však hlavná sestra v domove dôchodcov zakáže na súťaž vycestovať, naplánujú útek a začne sa skvelá road movie. Ukazuje, že život sa nekončí odchodom na dôchodok.

Pozícia dieťaťa

21.30 h RTVS ArtKino Metro, Trenčín

Muž šoférujúci auto neprimeranou rýchlosťou zrazi dieťa. Môže výhľadovo rátať s trestom a väzením. Do tragédie sa však vloží jeho matka a žiaľ rodičov mŕtveho dieťaťa hodlá zmierniť peniazmi. Svedectvo pokrivenej morálky rumunskej spoločenskej elity sa stalo víťazným filmom na festivale Berlinale. (kiz)

STRUČNE

Bažant Kinematograf v Trenčíne uvedie dnes o 22. h film Krajinka Martina Šulika a Kinematograf v Trenčianskych Tepličiach premietne o 22. h film Obsluhoval jsem anglického krále, ktorý pride osobne uviesť režisér Jiří Menzel.

Art Film Fest zakončí filmový maratón poslednou projekciou o 23.59 h v RTVS ArtKine Metro slávnym hororom Lesný duch, ktorý je dodnes považovaný za jeden z najkultovejších hororov. (kiz)

OSOBNÉ UVEDENIA DNES

16. h – v Kine Prameň uvedú režisér Matyáš Prikr a zvukár Dušan Kozák film Ďakujem, dobre

I roam the world with open eyes

“I don’t make controversial films,” says director Ulrich Seidl, who will accept the Golden Camera at Art Film Fest today. In his view, it’s more that he depicts subjects many people find unpleasant, and that is what leads to controversy.

You used to be a primarily documentary filmmaker. How did you end up focusing more on fiction films?

Even in my earlier films, I always crossed the line between documentary and fiction. Though for me, the most important thing is that I can make films freely.

Does fiction filmmaking offer you more freedom?

Definitely. The fact is that with a documentary, you can’t always tell the whole story. You can’t, for example, allow people to die. But my fiction films are still strongly tied to reality. They’re based on real life.

You must enjoy blurring the lines between documentary and fiction.

Naturally it’s a good thing when there aren’t rigid rules, like the ones according to which they demanded I remake my first film at the Vienna Film Academy 20 years ago. At that time I was already crossing boundaries in ways that are routine for today’s filmmakers. But in the end, the most important thing is that what happens onscreen is convincing. At that point the boundaries of genre cease to play a role.

How do you look for topics for your films?

I roam the world with open eyes.

And when do subjects interest you?

That varies a great deal. I discover subjects when I meet people or have experiences. And then there are those that are simply there, like the subject of the film Paradise: Love. Sex tourism is a topic I personally don’t have to seek out. What’s more, it’s also an issue that can reflect globalization, the relationship between developing

countries and rich ones. And sometimes a theme surfaces while shooting a different film. When I was working on Jesus, You Know, for example, I found the theme for Paradise: Faith. **The Paradise trilogy was originally supposed to be a single film; why did it end up as three?**

Because I shot too much footage. **Did you simply not want it to go to waste?**

I always try to determine the best way to artistically render my subject matter using the material at my disposal. And in the case of the “Paradise trilogy”, I originally shot a single long film, as I’d planned. It was six hours long and consisted of the parallel stories of three women. Six hours wouldn’t be so bad if all three chapters didn’t contain such powerful scenes. It would have worn audiences out. On top of that, they didn’t bolster one another; in fact, they were weaker as a whole. So I split them up.

Many artists try to fathom that

which makes us human through their work. Is that true in your case?

Once someone asked me why I make films. My answer consisted of seven sentences, and I can no longer remember exactly how they went. But surely one of them was that I want to understand man. Mind you I also make films to battle with life and, for example, overcome fear. **Is it man’s bizarre aspects that you aim to reveal, or more our ordinary ones?**

In my opinion, most important is that I have something to say. Something that will persuade everyone. In many of my male characters, I even find myself.

Would you say filmmaking teaches you most of all about yourself?

No. But if you’re truly honest with yourself, you’ll find your reflection even in the rarest of things. And that’s what interests me. I see myself in the characters of the “Paradise trilogy”, too, which is about women and their attempts to fulfil their desires. Even though they are female characters, I have to be able to see myself in their shoes.

Juraj Fellegi

General Partner _____

Kooperativa A
VIENNA INSURANCE GROUP

Partner of Project _____

TIPOS

Main Sponsors _____

Dr.Max+

SYNORTIP

Tempest
IT makes sense

Slovnaft

Pow-en®

Slovenská elektrizačná
prenosová sústava, a. s.
SEPS

Transport Provider _____

HYUNDAI

Logistics Sponsor _____

DHL

Student cinepass by _____

PRÁVA STAVEBNÁ
SPOLITEĽNÁ

Sponsors _____

PPC
Power, a.s.

AVI-STUDIO

BARZUZ
CINEMA BAR

HYDROTOUR

AQUACITY
POPRAD

ANEXT
Simplicity. Competence. Experience.

MOËT & CHANDON
CHAMPAGNE

Official Suppliers

Main Media Sponsors _____

rtv:

RÁDIO_FM

Pravda

Partners _____

Embassy of the
United States of America

TRINČANSKY
SAMOSTRANÝ
KINOPALÁC

50 rokov
SLOVENSKO
KINOPALÁC
V TRENČIANI
1963-2013

HOTEL FLORA
HOTEL

cineMAX

Media Sponsors _____

FILM
EUROPE

EE

EUROPA2

Zoznam.sk

Rozhovory.sk

televízia pardon

kam do mesta

OK!

LINES
MAGAZIN

GONG
CASOPIS KÚPIY VÁS PREVEDIE

SITA
SLOVENSKÁ TRADING AGENCY
SLOVENSKÝ TRADING AGENCY

bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

The festival is held under the auspices of Prime Minister of the Slovak Republic Robert Fico.